

Θολά νερά

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ασμό του, το καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης εξασφαλίζει την ηλεκτρική διασύνδεση του Ισραήλ, μέσω Κρήτης και Κύπρου, με τα ευρωπαϊκά δίκτυα και το μεγαλύτερο γεωπολιτικό όφελος θα το έχει το Τελ Αβίβ. Αυτός άλλωστε ήταν και ο πρωταρχικός στόχος του έργου και γι' αυτό το «έσπρωχνε» και το Στέιτ Ντιπάρτμεντ ως μείζον έργο και ως υλοποίηση στην πράξη της συνεργασίας 3+1 (Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ και ΗΠΑ).

Προθυμία

Πληροφορίες από στρατιωτικές πηγές αναφέρουν πάντως ότι ο νέος Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, **Μάρκο Ρούμπιο**, παρά το γεγονός ότι ήταν, μαζί με τον **Μπομπ Μενέντεζ**, ο κύριος εμπνευστής της νομοθεσίας East Med Act, που έθετε στο επίκεντρο του αμερικανικού ενδιαφέροντος τον στρατηγικό χαρακτήρα της συνεργασίας 3+1, δεν έδειξε καμία προθυμία να κάνει κάτι για το συγκεκριμένο έργο στην πρόσφατη συνάντησή του με τον Γ. Γεραπετρίτη. Πέραν τούτου, διπλωματικές πηγές επισημαίνουν πως το εν-

Για το έργο έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδοτήσεις ύψους 657 εκατ. ευρώ, από τα οποία ο ΑΔΜΗΕ έχει ήδη λάβει τα 160 εκατ.

διαφέρον του Ισραήλ, παρά τις ένθερμες επίσημες δηλώσεις, παραμένει επί της ουσίας «κλιρό». Την Πέμπτη έρχεται, πάντως, στην Αθήνα ο Ισραηλινός υπουργός Εξωτερικών για την τριμερή Ελλάδα - Κύπρου - Ισραήλ και θα είναι μια καλή ευκαιρία για την ελληνική διπλωματία να διαπιστώσει πώς στέκεται το Ισραήλ απέναντι στο έργο.

Για το έργο έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδοτήσεις ύψους 657 εκατ. ευρώ, από τα οποία ο ΑΔΜΗΕ έχει ήδη λάβει τα 160 εκατ. Αν το έργο σταματήσει, ο ΑΔΜΗΕ οφείλει να τα επιστρέψει, συν τις ρήτρες που έχουν οριστεί στο συμβόλαιο με τη Nexans. Το επόμενο διάστημα -και μέσα στα χρονικά όρια- η ελληνική κυβέρνηση θα βρεθεί μπροστά σε σκληρές αποφάσεις. Είτε να ακυρώσει το έργο, αποδεχόμενη την οικονομική ζημιά, αλλά και την αμφισβήτηση της οριοθετημένης ελληνικής υφαλοκρηπίδας με την Αίγυπτο, είτε να προχωρήσει στην υλοποίησή του, ρισκάροντας κλιμάκωση της έντασης με την Τουρκία στο νότιο Αιγαίο.

Το τηλεφώνημα για τα γενέθλια του Κυριάκου Μητσοτάκη και η νέα δήλωση για σταθερότητα και «ήρεμα νερά»

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**
p.galiatsatos@realnews.gr

Αλλαγή στάσης από τον Ερντογάν

■ **ΤΑ «ΗΡΕΜΑ ΝΕΡΑ»**, έπειτα από μια μακρά περίοδο σταδιακής επιδείνωσης των διμερών σχέσεων, θυμήθηκε την περασμένη Δευτέρα ο **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν**. Μιλώντας στους πρεσβευτές των ξένων χωρών στην Αγκυρα, κατά τη διάρκεια παραδοσιακού δείπνου ιφτάρ, με το οποίο οι μουσουλμάνοι διακόπτουν τη νηστεία στη διάρκεια του Ραμαζανιού, δήλωσε ότι «επιθυμούμε τη διατήρηση της σταθερότητας στην ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο», ενώ προσέθεσε πως «είμαστε υπέρ της διατήρησης του θετικού κλίματος που έχουμε δημιουργήσει με αμοιβαία βήματα στις σχέσεις μας με τη γειτονική μας Ελλάδα».

λεδιάσκεψη, εκτός από τον Ερντογάν, συμμετείχαν από την πλευρά της Ε.Ε. οι επικεφαλής των θεσμικών οργάνων και οι ηγέτες του Ηνωμένου Βασιλείου, του Καναδά, της Νορβηγίας και της Ισλανδίας.

Συμπερίληψη

Εκεί ο Ερντογάν δήλωσε ότι η ασφάλεια της Ευρώπης αφορά ολόκληρη τη Γηραιά Ηπειρο και όχι μόνο τα μέλη της Ε.Ε. και επανέλαβε ότι τα σχέδια για την ευρωπαϊκή ασφάλεια θα πρέπει να περιλαμβάνουν την Τουρκία. Τονίζοντας ότι είναι προς το κοινό συμφέρον να σχεδιάζονται όλα τα βήματα που αφορούν την ευρωπαϊκή ασφάλεια από κοινού με την Τουρκία, ο

ας πρέπει να είναι ανοιχτό σε όλους τους Ευρωπαίους συμμάχους», είπε ο Τούρκος Πρόεδρος, ενώ προσέθεσε ότι ο κρίσιμος ρόλος της Τουρκίας στην ευρωπαϊκή οικονομική ασφάλεια και στην άμυνα έχει αποδειχθεί και η χώρα του διατηρεί τον στόχο για πλήρη ένταξη στην Ε.Ε.

Η Αθήνα αντιλαμβάνεται την τουρκική σκοπιμότητα αλλά και ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν θετικά το αίτημα του Ερντογάν. Αυτό άλλωστε ήταν και το κλίμα στην άτυπη Σύνοδο Κορυφής, στην οποία επισήμως δεν έγινε καμία συζήτηση. Διπλωματικοί κύκλοι ωστόσο εκτιμούν πως το ενδιαφέρον του Τούρκου Προέδρου για την ευρωπαϊκή άμυνα θα μπο-

ΣΥΜΒΟΛΗ

«Η αμυντική βιομηχανία μας είναι έτοιμη να συμβάλει στον τομέα της άμυνας. Το πρόγραμμα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας πρέπει να είναι ανοιχτό σε όλους τους Ευρωπαίους συμμάχους», τόνισε ο Τούρκος Πρόεδρος σε τηλεδιάσκεψη των ηγετών των μη μελών χωρών και εταίρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τις δηλώσεις αυτές ακολούθησε και τηλεφωνική επικοινωνία του Ερντογάν με τον **Κυριάκο Μητσοτάκη** την περασμένη Τρίτη, στην οποία ο Τούρκος Πρόεδρος ευχήθηκε στον Έλληνα πρωθυπουργό για τα γενέθλιά του. Το τηλεφώνημα αυτό ήρθε σε ανταπόδοση της επικοινωνίας των δύο ηγετών στις 26 Φεβρουαρίου, στην οποία ο Κυριάκος Μητσοτάκης ευχήθηκε για τα γενέθλια του Ερντογάν. Οι εκατέρωθεν αβρόπτες πάντως δεν θα πρέπει να προιδεάζουν για κάποια νέα άνοιξη στα ελληνοτουρκικά. Ο Τούρκος Πρόεδρος σκοπίμως θυμήθηκε την ελληνοτουρκική προσέγγιση. Η Τουρκία επιθυμεί να συμμετάσχει στα ευρωπαϊκά σχέδια για την ευρωπαϊκή άμυνα και η βιομηχανία της να λάβει μερίδιο από τις ευρωπαϊκές αμυντικές παραγγελίες. Είναι ενδεικτική η αποστροφή του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών **Χακάν Φιντάν** την Πέμπτη, ότι «η Τουρκία θα ήθελε να είναι μέρος μιας νέας ευρωπαϊκής δομής ασφαλείας σε περίπτωση διάλυσης του ΝΑΤΟ».

Ολα αυτά προϋποθέτουν για την «έξωθεν καλή μαρτυρία» τις καλές σχέσεις με την Αθήνα και πιθανότατα και τη συναίνεσή της. Γι' αυτό ο Ερντογάν θυμήθηκε τα «ήρεμα νερά». Το τι ακριβώς επιδιώκει η Αγκυρα, το κατέστησε απολύτως σαφές ο ίδιος ο Τούρκος Πρόεδρος σε τηλεδιάσκεψη των ηγετών των μη μελών χωρών και εταίρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην τη-

Τούρκος Πρόεδρος δήλωσε: «Ας μην ξεχνάμε ότι η ευρωπαϊκή ασφάλεια δεν είναι υπόθεση των μελών της Ένωσης, αλλά όλων των Ευρωπαίων συμμάχων. Θα θέλαμε να δούμε τη σημερινή συνάντηση ως εκδήλωση αυτής της ρεαλιστικής προσέγγισης, όπως και τη Σύνοδο Κορυφής που φιλοξένησε στις 2 Μαρτίου το Ηνωμένο Βασίλειο». Παράλληλα, προσέθεσε ότι «είναι σημαντικό για εμάς να συμμετέχουμε σε μηχανισμούς, όπως ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη, οι οποίοι στοχεύουν στην ανοικοδόμηση και στη στήριξη της Ουκρανίας».

Ο Ερντογάν υποστήριξε ότι δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για τον αποκλεισμό της Τουρκίας από τα προγράμματα αμυντικών προμηθειών της Ε.Ε. «Η αμυντική βιομηχανία μας είναι έτοιμη να συμβάλει στον τομέα της άμυνας. Το πρόγραμμα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανί-

ρούσε να διευκολύνει τη συνεννόηση για ζητήματα που δημιουργούν τριβές ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία, όπως το θέμα του καλωδίου Κρήτης - Κύπρου. Ενδεχομένως να οδηγήσει σε μια πιο διαλλακτική στάση της Τουρκίας στην άτυπη πενταμερή για το Κυπριακό που θα διεξαχθεί στις 17 και στις 18 Μαρτίου στη Γενεύη της Ελβετίας. Προς το παρόν, οι προσδοκίες για ουσιαστική επανεκκίνηση των συνομιλιών παραμένουν ισχνές λόγω της άκαμπτης στάσης των Τούρκων και των Τουρκοκυπρίων, οι οποίοι επιμένουν για λύση δύο κρατών εκτός του πλαισίου των αποφάσεων του ΟΗΕ.

Οι τρεις εγγυήτριες δυνάμεις θα εκπροσωπηθούν στη Γενεύη σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών, δηλαδή η Ελλάδα από τον **Γιώργο Γεραπετρίτη** και η Τουρκία από τον Χ. Φιντάν. Δεν αποκλείεται οι δύο υπουργοί να έχουν στο περιθώριο της διάσκεψης και μια κατ' ιδίαν συνάντηση. Στην πενταμερή υπό τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ **Αντόνιο Γκουτέρες** θα συμμετάσχουν επίσης ο Τουρκοκύπριος ηγέτης **Ερσίν Τατάρ** (ο οποίος ακόμα και σε δηλώσεις του την Πέμπτη επέμεινε στη λογική των δύο κρατών) και ο Κύπριος Πρόεδρος **Νίκος Χριστοδουλίδης**, ο οποίος ήρθε στην Αθήνα το Σάββατο για συζητήσεις με την ελληνική κυβέρνηση που αφορούν τον συντονισμό των δύο πλευρών ενόψει της διάσκεψης.